

Dokument nr. 8:101

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvheim om endring i pensjonstrygden for fiskere slik at fisker som blir uføretrygdet før fylte 60 år får tilbake innbetalt premie til pensjonstrygden for fiskere.

Til Stortinget

Bakgrunn

Pensjonstrygden for fiskere er en pliktig førtids pensjonsordning som tar sikte på å omfatte alle som har fiske som hovedyrke. Pensjonstrygden ble innført ved lov 28. juni 1957 nr. 12 etter behandlingen av Ot.prp. nr. 46 1975 og Innst. O. VIII(1957).

Fiskere har et fysisk sett krevende arbeid og fiskerpensjonen skal muliggjøre en nedtrapping av arbeidsinnsatsen noen år før det ytes pensjon fra Folketrygden. Fiskerpensjonen ytes i dag som en deltidspensjon mellom 60 og 67 år.

Retten til pensjon opparbeides gjennom godskrivning av pensjongivende uker i pensjonstrygden for fiskere. Rett til alderspensjon etter § 7 i lov om pensjonstrygd for fiskere har den som er godskrevet minst 750 premieuker. Det kan i dag ikke godskrives mer enn 1560 premieuker, som gir rett til full pensjon. Full pensjon utgjør 1,6 ganger grunnbeløpet, forholdsmessig redusert hvis vedkommende har mindre enn 1560 premieuker. Alderspensjonen gjennom pensjonsordningen opphører fra og med kalendermåneden etter at pensjonisten har fylt 67 år. Pensjonen opphører også når vedkommende tar ut full uførepensjon, attføringspenger eller avtalefestet pensjon (AFP). Ved gradert uførepensjon, attføringspenger eller delpensjon fra AFP faller fiskerpensjonen bort med en prosentandel som svarer til graden av annen pensjon, dog med visse særregler.

Fiskerpensjonen finansieres gjennom en årlig medlemspremie og omsetningsavgift.

Dersom en fisker, etter å ha innbetalt premie til trygden mens han har vært yrkesaktiv som fisker, ikke har oppnådd 750 uker for å få rett til ytelser ved fylte 60 år, kan han kreve innbetalt premie tilbake, dog med fradrag av de første 75 premieuker, etter § 21 i loven.

Før fylte 60 år har fiskerne ingen rett til pensjon fra pensjonstrygden for fiskere. Mange fiskere blir uførepensjonert på grunn av den harde arbeidsbelast-

ningen yrket innebærer i de fleste tilfeller. Ytelsene fra pensjonstrygden for fiskere samordnes med Folketrygdens ytelser. I brev fra sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa, datert den 13. mars 2000, til Skøelv fiskerlag anføres følgende:

«Fiskerpensjonen har som alle andre førtidspensjoner vært samordnet med folketrygdens uførepensjon i alle år.» Og videre «Når det gjelder spørsmålet om samordning må man av likhetshensyn også ta hensyn til andre samordningspliktige førtidspensjonsordninger, slik Stortinget peker på i Innstillingen».

I brev fra sosialminister Guri Ingebrigtsen til Laila Johansen, Skjervøy, datert den 9. juni 2000, står det:

«Alle våre lovregulerte tidligpensjonsordninger, pensjonstrygden for fiskere, skogsarbeidere og sjømenn, samt ordningen med avtalefestet pensjon (AFP) samordnes fullt ut med folketrygdens uførepensjon.»

Dersom en fisker blir 100 pst. uførepensjonert før fylte 60 år i dag, mister han retten til pensjon fra pensjonstrygden for fiskere. Ifølge sosialminister Guri Ingebrigtsens svar til stortingsrepresentant Svein Ludvigsen i Stortingets spørretime den 10. mai 2000 skyldes dette samordningen med Folketrygden.

Forslagsstillerne mener dette må være en feilvurdering fordi pensjonisten ikke har rett til pensjon fra pensjonstrygden for fiskere før etter fylte 60 år. I disse tilfellene samordnes det følgelig med en ytelse pensjonisten ikke har rett til og ikke kan motta.

Dersom en fisker blir 100 pst. ufør før fylte 60 år oppnår han aldri retten til ytelser fra fiskerpensjonen, på samme måte som om vedkommende ikke oppnår de nødvendige 750 uker for rett til pensjon.

Fiskerpensjonen er ikke ment som en ytelse med full dekning av pensjonsbehovet, men en ytelse som skal gjøre det mulig for fiskere å trappe ned virksomheten og fortsatt kunne opprettholde sin levestan-

dard. Fiskerpensjonen har altså aldri vært ment å skulle dekke uførhet. Når fiskere blir uførepensjonert faller derfor grunnlaget for ytelser fra pensjonstrygden bort.

Når retten til pensjon ikke inntreffer på grunn av manglende opptjening kan fiskeren kreve tilbakebetalt det innbetalte premiebeløp med fradrag av de første 75 uker. Det ville etter forslagsstillernes mening være logisk at samme praksis ble benyttet når fiskeren aldri oppnår rett til pensjon på grunn av tidlig uførepensjonering.

Ifølge sosialminister Guri Ingebrigtsen, i brev av 9. juni 2000 til Laila Johansen, er det likhet mellom samordning av andre deltidspensjoner med folketrygden og fiskerpensjonens samordning med folketrygden i alle tilfeller. Slik er det ikke fordi retten til fiskerpensjonen ikke inntreffer før etter fylte 60 år. I

tilfeller som gjelder samordning mellom offentlige pensjonsordninger og folketrygden eller AFP-ordningen omfattes ordninger som pensjonisten allerede har rett til.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i pensjonstrygden for fiskere slik at fiskere som blir uføretrygdet før fylte 60 år får tilbakebetalt innbetalt premie til pensjonstrygden for fiskere.

24. april 2001